

मच्छर निर्मूलन प्रकरण: प्रजाती पृथ्वीवरून पुसून टाकली पाहिजे का?

पर्यावरण संरक्षणामध्ये एक गंभीर अंतर निर्माण करून जीएमओला इकोसाइड कायद्यातून मूलभूतपणे वगळण्यात आले आहे. हा लेख इकोसाइड कायद्यामध्ये GMOs समाविष्ट करण्यासाठी, ब्राझीलच्या डॅास निर्मूलन प्रकरण आणि GMO धोरणामध्ये IUCN ची भूमिका तपासण्यासाठी एक तात्विक प्रकरण सादर करतो. हे विटगेनस्टेनियन शांततेच्या समस्येचे अन्वेषण करते आणि संवर्धनातील मानवकेंद्री दृश्यांना आव्हान देते, निर्णय घेण्यामध्ये इकोसाइड व्यावसायिकांच्या सहभागाची आवश्यकता अधोरेखित करते.

१६ डिसेंबर, २०२४ वर मुद्रित केले

GMO वादविवाद
युजेनिक्स वर एक गंभीर दृष्टीकोन

सामग्री सारणी (TOC)

१. मच्छर निर्मूलन प्रकरण

 ब्राझीलमधील 2019 GMO मच्छर आपत्ती

 2021 GMO डास निर्मूलन प्रयत्न सुरू ठेवणे

१.१. पर्यावरणीय विनाशाचा इतिहास

 ब्राझील सरकारने ॲमेझॉन रेनफॉरेस्टचा एक पंचमांश भाग जाळून टाकला

२. डास

२.१. सूक्ष्मजंतूंचे गंभीर परिवर्तक

२.१.१. सूक्ष्मजीव: वाईटापेक्षा चांगले!

२.१.२. सूक्ष्मजीव प्राध्यापक डॉ. Jonathan Eisen

२.२. मानव: 9/10 वा सूक्ष्मजीव

२.२.१. सूक्ष्मजीव हे मानवी उत्क्रांती आणि आरोग्याचे चालक आणि आर्किटेक्ट आहेत

२.३. इकोसिस्टममध्ये डास महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावतात

२.३.१. मच्छर परागकण म्हणून मधमाशांना टक्कर देतात

२.३.२. अन्न जाळ्यांसाठी डास महत्त्वपूर्ण आहेत

२.३.३. डास सायकल पोषक

२.३.४. डास हे प्राणी उत्क्रांतीचे चालक आहेत

३. जीएमओ आणि इकोसाइड कायदा

३.१. 2024 फिलॉसॉफिकल इन्क्व्वायरी इन युजेनिक्स : अ ग्लोबल सर्व्हे

३.१.१. स्टॉप इकोसाइड इंटरनॅशनल कडून प्रतिसाद

 SEI सह-संस्थापक आणि CEO Jojo Mehta

३.२. “विटगेनस्टेनियन शांतता” समस्या

३.२.१. इतिहासातील तत्त्वज्ञानी मौनासाठी आवाहन

 तत्वज्ञानी Wittgenstein, Marion आणि Heidegger

 तत्वज्ञानी Henri Bergson: “शांतपणे समजून घ्या”

 Tao Te Ching मध्ये तत्वज्ञानी Laozi (Lao Tzu)

४. IUCN चा निसर्ग संवर्धनातील GMO ला कायदेशीर करण्याचा राजकीय प्रयत्न

५. निष्कर्ष

६. अपडेट 2024: GMO डासांमुळे आपत्ती ओढवली

 “फक्त ब्राझील मध्ये पाणी डास निर्मूलन मोहीम जोडा”

“एखाद्या प्रजातीचा हेतुपुरस्सर संहार हा गुन्हा मानावा का?”

बीबीसी लिहिते: “डास हा जगातील सर्वात धोकादायक प्राणी आहे, ज्यामध्ये वर्षाला दहा लाख लोकांचा मृत्यू होतो. किडे पुसले पाहिजेत का?”

(2016) पृथ्वीवरील डासांचा नायनाट करणे चुकीचे ठरेल का?

स्रोत: BBC

2019 मध्ये, ब्राझील सरकारने डासांच्या प्रजातींचा नायनाट करण्याच्या पहिल्या प्रयत्नात अनुवांशिकरित्या इंजिनियर केलेले डास सोडले. हे चुकीचे झाले: GMO डासांनी त्यांचे ट्रान्सजेनिक जीन्स जंगली लोकसंख्येमध्ये हस्तांतरित केले, ज्यामुळे पर्यावरणीय आपत्ती निर्माण झाली.

दोन वर्षांनंतर, ब्राझील सरकारने, ब्राझिलियन नॅशनल बायोसेफ्टी टेक्निकल कमिशन (CTNBio) च्या सल्ल्यानुसार, डासांच्या प्रजातींचा नायनाट करण्याच्या उद्देशाने GMO डासांच्या देशव्यापी विक्रीला मान्यता दिली.

पर्यावरणीय विनाशाचा इतिहास

ब्राझील सरकारला पर्यावरणीय हितसंबंधांची काळजी नसल्याचा इतिहास आहे. उदाहरणार्थ, ब्राझील सध्या औद्योगिक विकासासाठी ॲमेझॉन रेनफॉरेस्टचा पाचवा भाग जाळून टाकत आहे.

येत्या काही वर्षांत जंगलाचा एक पंचमांश भाग जाळला जाणार आहे. “मी भारतीयांच्या भूमीचे रक्षण करण्याच्या या मूर्खपणात पडत नाही,” असे राष्ट्रपती म्हणाले. एक ब्राझिलियन जनरल ज्याने गेल्या वर्षी कॅनेडियन खाण कंपनी बेलो सनच्या बोर्डवर काम केले होते ते ब्राझीलच्या स्थानिक लोकांसाठी फेडरल एजन्सीचे प्रमुख आहेत.

(2020) ॲमेझॉन रेनफॉरेस्टचा आकार काही दशकांतच कोसळू शकेल अशी इकोसिस्टम

स्रोत: Nature.com

पर्यावरणीय निष्काळजीपणाचा हा नमुना जोरदारपणे सूचित करतो की प्रस्तावित जीएमओ आधारित डास निर्मूलन मोहीम ही एक वेगळी घटना नाही, तर निसर्गाच्या हिताच्या व्यापक, पद्धतशीर दुर्लक्षाचा भाग आहे. दीर्घकालीन परिणामांचा योग्य विचार न करता, जटिल पर्यावरणीय प्रणालींमध्ये अशा मोठ्या प्रमाणात, संभाव्य अपरिवर्तनीय हस्तक्षेप, इकोसाइडच्या अगदी व्याख्येचे प्रतीक आहेत आणि आंतरराष्ट्रीय पर्यावरण कायदांतर्गत त्वरित छाननीची मागणी करतात.

मच्छर: इकोसिस्टम आणि उत्क्रांतीसाठी गंभीर

डा सांच्या प्रजाती हेतुपुरस्सर निर्मूलनाचा सामना करत आहेत, हे एक कठोर उपाय आहे जे निसर्ग, मानवी उत्क्रांती आणि प्रजाती-सापेक्ष आरोग्यामध्ये तिची महत्त्वपूर्ण भूमिका ओळखण्यात अयशस्वी ठरते.

डास, बहुतेकदा प्रामुख्याने रोग वाहक म्हणून ओळखले जातात, सामान्यतः समजण्यापेक्षा पर्यावरणातील अधिक जटिल आणि महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावतात. त्यांना वारंवार मानवांसाठी सर्वात प्राणघातक प्राणी म्हणून उद्धृत केले जात असले तरी, हे ओळखणे महत्त्वाचे आहे की डास स्वतःच हानीचे थेट कारण नसून काही रोगजनक सूक्ष्मजंतूसाठी वाहक म्हणून काम करतात.

मधमाश्या अनेक वनस्पतींसाठी असतात, डास सूक्ष्मजीवांसाठी असतात. अनेक सूक्ष्मजंतू टिकून राहण्यासाठी डास महत्त्वपूर्ण आहेत.

मलेरिया, फायलेरियासिस आणि डेंग्यू सारख्या आर्बोव्हायरससाठी जबाबदार असलेले काही डास-जंतू सूक्ष्मजंतू मानवांना आणि इतर पृष्ठवंशीयांना संक्रमित करू शकतात आणि त्यांच्यावर भार टाकू शकतात, हे लक्षात घेणे महत्त्वाचे आहे की हे डास कायमस्वरूपी राहणाऱ्या सूक्ष्मजीव विविधतेचा केवळ एक अंश दर्शवतात. . अनेक सूक्ष्मजंतू इकोसिस्टमचे आरोग्य राखण्यात आणि प्राण्यांच्या उत्क्रांतीला चालना देण्यासाठी महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावतात.

डॉ. Jonathan Eisen, उत्क्रांती आणि पर्यावरणशास्त्राचे एक प्रसिद्ध प्राध्यापक, सूक्ष्मजंतूंच्या अनेकदा गैरसमज झालेल्या जगाबद्दल अंतर्दृष्टी देतात:

‘सूक्ष्मजंतू’ हा शब्द भितीदायक वाटतो — आम्ही त्यांना फ्लू, इबोला, मांसाहारी रोगाशी जोडतो, तुम्ही नाव द्या. परंतु मायक्रोबायोलॉजिस्ट डॉ. Jonathan Eisen ने एक प्रकाशमय TEDTalk दिले आहे जे तुम्हाला हँड सॅनिटायझर खाली ठेवण्यास प्रवृत्त करेल. आयसेनने स्पष्ट केल्याप्रमाणे, “आपण सूक्ष्मजंतूंच्या ढगात झाकलेले आहोत आणि हे सूक्ष्मजंतू आपल्याला मारण्याऐवजी बरेचदा आपले चांगले करतात.”

(2012) तुमच्या सूक्ष्मजंतूंना भेटा: सूक्ष्मजंतू आमच्यासाठी 6 उत्तम गोष्टी करतात
स्रोत: TED चर्चा

मानव: 9/10 वा सूक्ष्मजीव

मा नवी शरीर ही एक जिवंत सूक्ष्मजीव परिसंस्था आहे, जी मानवी पेशीपेक्षा दहापट अधिक सूक्ष्मजीव पेशी होस्ट करते. हे सूक्ष्म बहुसंख्य केवळ उपस्थित नाही - ते आपल्या अस्तित्वासाठी मूलभूत आहे. या ट्रिलियन मायक्रोबियल रहिवाशांशिवाय, मानवी जीवन अशक्य आहे.

सूक्ष्मजीव हे मानवी उत्क्रांती आणि आरोग्याचे न सापडलेले आर्किटेक्ट आहेत. ते आपल्या रोगप्रतिकारक प्रतिसादांना आकार देतात, आपल्या चयापचयावर प्रभाव पाडतात आणि आपल्या संज्ञानात्मक कार्यावर देखील परिणाम करतात.

अलीकडील अभ्यास असे सूचित करतात की सूक्ष्मजीव परस्परसंवाद, डासांसारख्या वेक्टरद्वारे सुलभ, मानवी उत्क्रांती अनुकूलतेला चालना देण्यासाठी निर्णायक ठरले आहेत. न्यूरोलॉजीच्या मुळावर प्रभाव टाकण्यापासून ते जाणीवपूर्वक विचारांना आकार देण्यापर्यंत, जीवाणू प्राणी आणि मानवी प्रजातींच्या प्रजातींच्या सापेक्ष आरोग्यामध्ये मूलभूत भूमिका बजावतात.

सूक्ष्मजीव जगासाठी गंभीर असण्याव्यतिरिक्त, डास इकोसिस्टममध्ये अधिक गंभीर भूमिका बजावतात.

- ▶ **परागकण:** डास हे वनस्पतींचे प्रमुख परागकण आणि काही परिसंस्थांमध्ये प्रतिस्पर्धी मधमाश्या असतात.
❄ ध्रुवीय प्रदेशात, विशिष्ट वनस्पती प्रजातींसाठी डास बहुतेकदा प्राथमिक परागकण असतात.

- ▶ **अन्न जाळे:** डास जलीय आणि स्थलीय अन्न जाळ्यांमध्ये महत्त्वपूर्ण बायोमासचे योगदान देतात. त्यांच्या अळ्या हे मासे आणि इतर जलचरांसाठी आवश्यक अन्न स्रोत आहेत, तर प्रौढ लोक असंख्य पक्षी, वटवाघुळ आणि कीटकांच्या प्रजाती टिकवून ठेवतात.
- ▶ **पोषक सायकलर्स:** डास जलीय आणि स्थलीय परिसंस्थांमध्ये महत्त्वपूर्ण पोषक द्रव्ये हस्तांतरित करतात, पर्यावरणीय संतुलन राखतात.
- ▶ **उत्क्रांती चालक:** प्रजातींमध्ये अनुवांशिक सामग्री आणि सूक्ष्मजंतूंचे हस्तांतरण करून, डास प्रजातींच्या उत्क्रांतीसाठी अद्वितीय आणि महत्त्वपूर्ण मार्गाने योगदान देतात.

जीएमओ आणि इकोसाइड कायदा

२ ७ जून, २०२४ रोजी 🦋 GMODebate.org च्या संस्थापकाने “कोल्ड कॉलिंगद्वारे” जगभरातील हजारो निसर्ग संस्थांना (एक एक करून) त्यांच्या 🌍 युजेनिक्सवरील त्यांच्या दृष्टीबद्दल तीन प्रश्न विचारण्यासाठी ईमेलद्वारे तात्विक चौकशी सुरू केली.

प्रतिसाद आणि त्यानंतरच्या तात्विक संभाषणांवर अत्याधुनिक AI तंत्रज्ञानाचा वापर करून प्रक्रिया केली जाते आणि परिणाम GMODebate.org वर प्रकाशित केले जातात जिथे अभ्यागतांना क्षेत्र, देश, संस्था श्रेणी आणि वैयक्तिक यांमधील युजेनिक्स आणि GMO वरील जागतिक दृष्टीकोनांमध्ये सखोल अंतर्दृष्टी मिळू शकेल. संस्था

तात्विक चौकशीचा एक भाग म्हणून, आम्ही अलीकडे **Stop Ecocide International** सह गुंतलो. आश्चर्याची गोष्ट म्हणजे, नेदरलँड्समधील वॅजेनिंगेन युनिव्हर्सिटीच्या अनुवांशिक अभियांत्रिकी संशोधकांसोबत त्यांचे सहकार्य असूनही, संस्थेने कबूल केले की त्यांनी इकोसाइडच्या संदर्भात जीएमओचा कधीही गंभीर विचार केला नाही. हे निरीक्षण वेगळे नाही; सध्याच्या इकोसाइड कायद्याच्या फ्रेमवर्कमधून GMOs मोठ्या प्रमाणात अनुपस्थित आहेत, ज्यामुळे एक गंभीर अंतर दिसून येते.

येथे SEI चे सह-संस्थापक आणि CEO **Jojo Mehta** यांचा प्रतिसाद आहे:

तुम्ही करत असलेली चौकशी उत्तम हिताची असल्याचे आश्वासन देत असताना, आमच्या सहभागाच्या संबंधात मला तुम्हाला निराश करावे लागेल अशी मला भीती वाटते. स्टॉप इकोसाइड इंटरनॅशनल (SEI) हे पूर्णपणे सरकारांना इकोसाइड कायदे स्थापित करण्यासाठी प्रोत्साहित करण्यावर केंद्रित आहे, विशेषतः (अनन्य नसले तरी) ICC च्या रोम कायद्यावर लक्ष केंद्रित करते. हे एक अतिशय विशिष्ट वकिली कार्य आहे जे आपल्यापैकी बऱ्याच जणांसाठी पूर्णवेळ नोकरीपेक्षा जास्त आहे, तसेच आमच्या स्वयंसेवकांच्या वेळेची खूप मागणी आहे (आमचे बहुतेक राष्ट्रीय संघ ऐच्छिक आहेत आणि आमचे बरेच आंतरराष्ट्रीय संघ स्वेच्छेने आमच्यापेक्षा जास्त वेळ काम करतात. त्यांना पैसे द्या).

इकोसाइड कायदा राजकीयदृष्ट्या वेगाने प्रगती करत आहे (आपल्या पोचपावतीबद्दल धन्यवाद!), आणि उच्च स्तरावरील हे आंतरराष्ट्रीय यश SEI द्वारे विशिष्ट समस्या आणि उद्योग क्षेत्रांच्या संदर्भात शक्य तितके अराजकीय आणि तटस्थ राहण्याने जोरदारपणे अधोरेखित केले गेले आहे. इकोसाइडसाठी कायदा करणे सुरक्षित, आवश्यक आणि अपरिहार्य आहे हे सरकारला सांगणे हा आमचा मुख्य दृष्टीकोन आहे, जसे की ते खरे आहे... खरेतर, इकोसाइड कायदा हा कायदेशीर "सुरक्षा रेल" बद्दल आहे जो विशिष्ट क्रियाकलापांवर अवलंबून नाही, परंतु गंभीर आणि एकतर व्यापक किंवा दीर्घकालीन हानी (क्रियाकलाप काहीही असो). जर आपण कोणत्याही विशिष्ट क्षेत्रावर लक्ष केंद्रित केले किंवा सार्वजनिक विधाने केली तर आपण आपल्या मुख्य उद्दिष्टापासून विचलित होण्याचा, किंवा बोट दाखवून आणि विशेष हितसंबंधांविरुद्ध टक्कर देण्याचा धोका पत्करतो, जेव्हा वास्तविक इकोसाइड कायदा संपूर्ण मानवतेच्या आणि निसर्गाच्या हिताचा आहे, आणि सर्वाना फायदा होईल. हा मोठा-चित्र दृष्टीकोन मूलभूतपणे महत्त्वाचा आहे कारण तो धुवीकरण टाळतो आणि कायद्याचा प्रतिकार कमी करतो.

त्यामुळे SEI थेट “**GMO वादविवादात**” सहभागी होऊ शकत नाही याची दोन कारणे आहेत: प्रथम, हे आमचे मूळ राजनैतिक उद्दिष्ट यापासून विचलित होईल आणि धोका निर्माण करेल; दुसरे म्हणजे आम्हाला हवे असले तरीही, आमच्याकडे यासारख्या विशिष्ट समस्येला समर्पित करण्यासाठी व्यक्ती-तास उपलब्ध नाहीत.

SEI कडून Jojo Mehta चा प्रतिसाद दोन प्रमुख मुद्दे हायलाइट करतो: त्यांच्या मूळ राजनैतिक ध्येयापासून संभाव्य विचलित होणे आणि वेळेची कमतरता. तथापि, ही कारणे एका सखोल तात्विक आव्हानाची लक्षण असू शकतात जी आम्ही

“विटगेनस्टेनियन सायलेन्स प्रॉब्लेम” म्हणून ओळखली आहे.

ध डा ३ . २ .

“विटगेनस्टेनियन शांतता” समस्या

विटगेनस्टाईन सायलेन्स प्रॉब्लेम मानवी भाषा आणि विचारांच्या मर्यादित गैर-मानवकेंद्रित मूल्ये व्यक्त करण्यात मूलभूत बौद्धिक अशक्यतेचे प्रतिनिधित्व करते. ही केवळ वेळ किंवा संसाधनांची बाब नाही, तर एक गहन तात्विक अडथळा आहे जो नेता आणि संस्था GMO कडे कसे जातात यावर परिणाम करतात.

अर्थपूर्ण परिणाम आणि परिणाम साध्य करण्यासाठी संघटनांच्या नेत्यांना “दृष्टी”, आतडे भावना किंवा दिशानिर्देश आवश्यक असतात. जीएमओ आणि युजेनिक्स सारख्या मुद्द्यांचा प्रश्न येतो तेव्हा विटगेनस्टेनियन सायलेन्स प्रॉब्लेम नेत्यांसाठी एक स्पष्ट “मूल्य एंडपॉइंट” किंवा नैतिक दिशा कल्पना करणे आव्हानात्मक बनू शकते. दृष्टी स्पष्ट करण्यात ही अडचण हे स्पष्ट करू शकते की असे विषय त्यांच्या विरुद्ध संभाव्य नैतिक अंतर्ज्ञान असूनही अनेकदा संघटनात्मक कार्यक्रमांपासून दूर का ठेवले जातात.

SEI सह उत्तरदात्यांकडून वारंवार उद्धृत केलेला “वेळेचा युक्तिवाद” ही या मूलभूत बौद्धिक अशक्यतेची अभिव्यक्ती असू शकते. हे समजणे महत्त्वाचे आहे की हा अडथळा अधिक वेळ देऊन आपोआप सुटत नाही. त्याऐवजी, विचारात एक नमुना बदल आवश्यक आहे.

ध डा ३ . २ . १ .

इतिहासातील तत्त्वज्ञानी मौनासाठी आवाहन

इतिहासातील अनेक प्रमुख तत्त्ववेत्त्यांनी अस्तित्व आणि नैतिकतेच्या मूलभूत पैलूंचा सामना करताना मानवी भाषेच्या आणि विचारांच्या मर्यादांशी झुंज दिली आहे.

उदाहरणार्थ, फ्रेंच तत्त्वज्ञानी **Jean-Luc Marion** ने तात्विक प्रश्न विचारला “*की तेथे काय आहे, तर, ते तेथे आहे, जे “ओव्हरफ्लो होते” ?*”. ऑस्ट्रियन तत्त्वज्ञानी **Ludwig Wittgenstein** यांनी मौन पाळण्याचे आवाहन केले आणि असा युक्तिवाद केला “*की ज्यामध्ये कोणी बोलू शकत नाही, त्याने मौन केले पाहिजे.*” आणि जर्मन तत्त्वज्ञानी **Martin Heidegger** यांनी याला “*काहीही*” म्हटले नाही.

फ्रेंच तत्त्वज्ञानी **Henri Bergson** ने निसर्गाच्या मूलभूत ‘रेजॉन डी एट्रे’ (असण्याचे कारण) खालीलप्रमाणे वर्णन केले:

“जर एखाद्या पुरुषाने निसर्गाला तिच्या सर्जनशील क्रियाकलापाचे कारण विचारले असेल आणि ती कान देऊन उत्तर देण्यास तयार असेल तर ती म्हणेल- ‘मला विचारू नका, परंतु शांतपणे समजून घ्या, जरी मी शांत आहे आणि मला बोलायचे नाही.’”

चिनी तत्त्ववेत्ता **Laozi (Lao Tzu)** चे **Tao Te Ching** हे पुस्तक खालील गोष्टींनी सुरू होते:

“जो ताओ सांगता येईल तो शाश्वत ताओ नाही. जे नाव ठेवता येईल ते शाश्वत नाव नाही.”

तथापि, **GMODebate.org** ने असा युक्तिवाद केला आहे की मौनाचा हा ऐतिहासिक कॉल शेवटी बौद्धिक आळशीपणासाठी एक अन्यायकारक कॉल आहे. त्याऐवजी, अस्तित्वाच्या पायावर मूलभूत बौद्धिक अशक्यतेचा सामना हा आपल्या मानव-केंद्रित सीमांच्या पलीकडे ढकलण्याचे तात्विक दायित्व म्हणून पाहिले पाहिजे.

पर्यावरण संरक्षणात आघाडीवर राहण्यासाठी, GMOs द्वारे उद्धवलेल्या धोक्यांसह, उदयोन्मुख धोक्यांना तोंड देण्यासाठी इकोसाइड कायदा विकसित झाला पाहिजे. या उत्क्रांतीसाठी आपल्याला विटगेनस्टाईनच्या शांततेच्या समस्येचा सामना करणे आणि त्यावर मात करणे आवश्यक आहे, मानव-केंद्रित मूल्ये स्पष्टपणे मांडण्याच्या आणि त्यांचे रक्षण करण्याच्या आपल्या क्षमतेच्या सीमांना धक्का देऊन.

इकोसाइड कायद्याच्या चौकटीत GMOs च्या मुद्द्याचा समावेश करून, आम्ही पर्यावरणशास्त्रातील गैर-मानव-केंद्रित हितसंबंधांचा विचार करण्याची महत्त्वपूर्ण संधी निर्माण करतो. हा दृष्टीकोन केवळ इकोसाइड कायद्याच्या क्षेत्रातच प्रगती करत नाही तर त्याच्या मूळ उद्दिष्टांशी आणि उद्देशांशी देखील संरेखित करतो. हे प्रॅक्टीशनर्स आणि सिद्धांतकारांना त्यांचे विचार मानव-केंद्रित प्रतिमानांच्या पलीकडे विस्तारित करण्याचे आव्हान देते, ज्यामुळे पृथ्वीवरील सर्व जीवसृष्टीचे रक्षण करण्यासाठी संभाव्यतः अधिक मजबूत, सर्वसमावेशक आणि प्रभावी धोरणे तयार होतात.

IUCN चा निसर्ग संवर्धनातील GMO ला कायदेशीर करण्याचा राजकीय प्रयत्न

International Union for Conservation of Nature (IUCN) सध्या निसर्ग संवर्धनामध्ये अनुवांशिक अभियांत्रिकी आणि GMOs सह कृत्रिम जीवशास्त्राच्या वापरावर धोरण विकसित करत आहे. हा उपक्रम, इकोसाइड व्यावसायिकांच्या मुख्यत्वे लक्ष न दिला गेलेला, तात्काळ लक्ष देण्याची मागणी करणाऱ्या महत्त्वपूर्ण तात्विक आणि नैतिक चिंता निर्माण करतो.

“कृत्रिम जीवशास्त्र निसर्ग संवर्धनासाठी नवीन संधी उघडू शकते. उदाहरणार्थ, जैवविविधतेला सध्या न सोडवता येणाऱ्या धोक्यांवर उपाय देऊ शकतात, जसे की आक्रमक परदेशी प्रजाती आणि रोगांमुळे.”

(2024) सिंथेटिक जीवशास्त्र आणि निसर्ग संवर्धन

स्रोत: IUCN

IUCN च्या प्रस्तावित धोरणाचे उद्दिष्ट संवर्धनाच्या प्रयत्नांमध्ये कृत्रिम जीवशास्त्राद्वारे सादर केलेल्या संधी आणि आव्हाने या दोन्हीकडे लक्ष देणे आहे. उदाहरणार्थ, ते सुचवतात की GMOs चा वापर आक्रमक प्रजाती किंवा जैवविविधतेला धोका निर्माण करणाऱ्या रोगांचा सामना करण्यासाठी केला जाऊ शकतो. तथापि, हा दृष्टीकोन पूर्णपणे अनुभवजन्य आणि भाषा-बद्ध विचारांच्या व्याप्तीवर आधारित आहे, जो स्वतः निसर्गाच्या गैर-मानव-केंद्रित हितसंबंधांसाठी अयशस्वी ठरतो.

IUCN प्रकरण पर्यावरण संरक्षणाच्या सध्याच्या दृष्टिकोनातील मूलभूत तात्विक समस्येचे उदाहरण देते. जैवविविधतेला एक प्रायोगिक संकल्पना मानून किंवा जीएमओ तंत्रज्ञानाद्वारे, संभाव्यतः ‘साध्य’ करण्यासाठी, जैवविविधतेसाठी जे आवश्यक आहे ते सुरक्षित करण्यात अपयशी ठरते - आणि त्यासोबत, निसर्गाचे आरोग्य आणि समृद्धी - प्रथम स्थानावर येणे.

ही परिस्थिती सध्याच्या इकोसाइड कायद्याच्या चौकटीतील एक गंभीर अंतर अधोरेखित करते. इकोसाइड व्यावसायिकांच्या इनपुटशिवाय आणि व्यापक तात्विक दृष्टीकोनातून, कायदा तयार केला जाऊ शकतो जो नैसर्गिक परिसंस्थांमध्ये संभाव्य दूरगामी हस्तक्षेपांना परवानगी देतो, जसे की ‘संवर्धनाच्या’ नावाखाली संपूर्ण प्रजाती नष्ट करण्यासाठी जीन ड्राइव्हचा वापर करणे.

निष्कर्ष

GMO आधारित डास निर्मूलन प्रकरण पर्यावरण संरक्षणासाठी अधिक समग्र दृष्टिकोनाची तातडीची गरज अधोरेखित करते. इकोसाइड कायद्यामध्ये जीएमओच्या समावेशाचा विचार करत असताना, आपण आपल्या मानवकेंद्री पूर्वाग्रहांना आव्हान दिले पाहिजे आणि आपल्या ग्रहावरील जीवनाच्या गुंतागुंतीच्या जाळ्याचे संरक्षण करण्यासाठी अधिक मजबूत फ्रेमवर्क तयार केले पाहिजे.

GMOs समाविष्ट करण्यासाठी इकोसाइड कायद्याची व्याप्ती विस्तृत करून आणि तात्काळ मानवी हितांच्या पलीकडे विस्तारित दृष्टीकोन आत्मसात करून, आम्ही इकोसिस्टम संरक्षणासाठी अधिक प्रभावी धोरणे विकसित करू शकतो. निसर्गाचे मूल्य मानवी आकलन आणि मोजमापाच्या पलीकडे आहे हे ओळखण्याची वेळ आली आहे. तरच आपण भावी पिढ्यांसाठी आपल्या पर्यावरणातील नाजूक समतोल राखण्याची आशा करू शकतो.

अपडेट 2024: GMO डासांमुळे आपत्ती ओढवली

ब्राझीलमधील अलीकडील घटनांनी पर्यावरणातील अनुवांशिक हस्तक्षेपांच्या संभाव्य धोक्यांवर प्रकाश टाकला आहे. 2024 मध्ये, लाखो जनुक-संपादित डास सोडल्यानंतर डेंग्यू तापाच्या प्रकरणांमध्ये चौपट वाढ झाली. शास्त्रज्ञांद्वारे थेट कारणाचा विरोध केला जात असताना, या परिस्थितीमुळे GMO डासांची देशभरात विक्री वाढली आहे आणि डासांच्या प्रजाती पूर्णपणे नष्ट करण्यासाठी सार्वजनिक आवाहन केले आहे.

ब्राझीलचा पर्यावरणीय विनाशाचा इतिहास आणि GMO डासांना प्रोत्साहन देण्यासाठी सरकारची सध्याची मोहीम लक्षात घेता हा विकास विशेषतः संबंधित आहे. “जस्ट अँड वॉटर” या घोषवाक्याभोवती केंद्रीत असलेला आणि “Friendly™ Mosquito Eradication Kit” (Aedes do Bem™) उत्पादन वापरून देशव्यापी विपणन प्रयत्न, नागरिकांना संपूर्ण प्रजाती नष्ट करण्यात सहभागी होण्यासाठी प्रोत्साहित करतो. प्रजाती निर्मूलनाच्या संदर्भात “फ्रेंडली” सारख्या संज्ञांचा वापर सामान्य करण्यासाठी आणि अगदी विनाशकारी पर्यावरणीय परिणाम असलेल्या कृतींचा उत्सव साजरा करण्यासाठी युफेमस्टिक भाषेचा वापर करते.

(2024) ब्राझीलमध्ये जीएमओ डास सोडल्यानंतर डेंग्यू तापाचे प्रमाण 400%% वाढले

स्रोत: kleanindustries.com

“फक्त पाणी घाला” : फ्रेंडली™ GMO डास निर्मूलन किट

१६ डिसेंबर, २०२४ वर मुद्रित केले

GMO वादविवाद
युजेनिक्स वर एक गंभीर दृष्टीकोन

© 2024 Philosophical.Ventures Inc.